

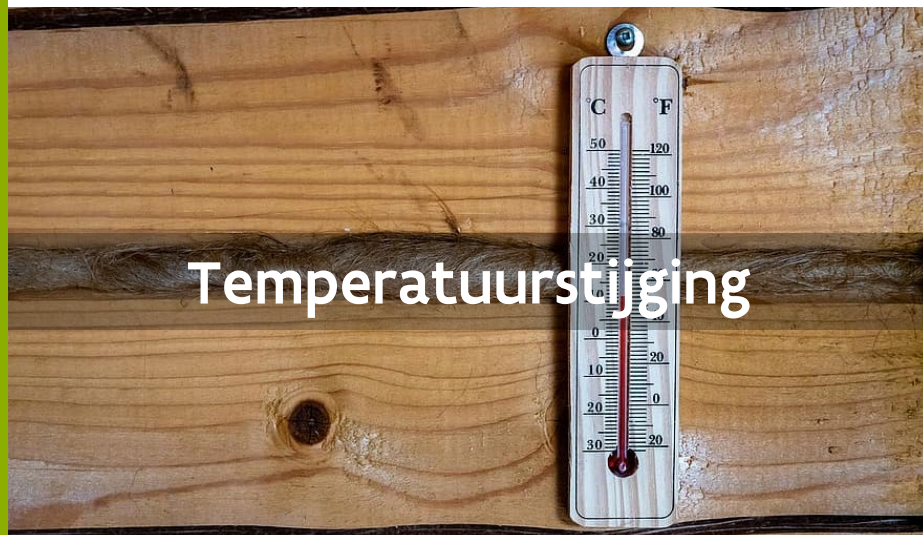
Waterschaarste in Vlaanderen

Wat betekent dat voor de landbouw?

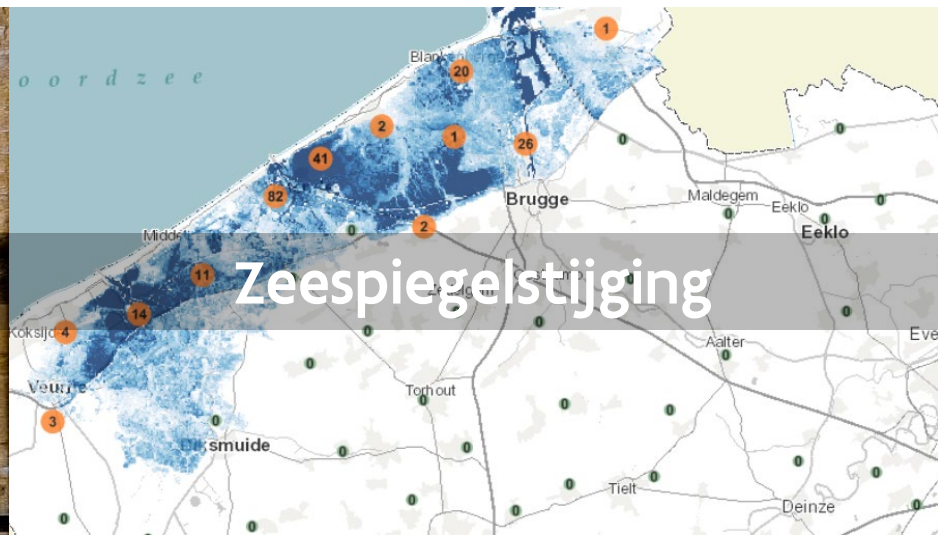
Sarah GARRE | WG klimaatadaptatie
8 maart 2021

ILVO

Klimaatverandering in Vlaanderen = meer 'extreme' weersomstandigheden

Temperatuurstijging

Zeespiegelstijging

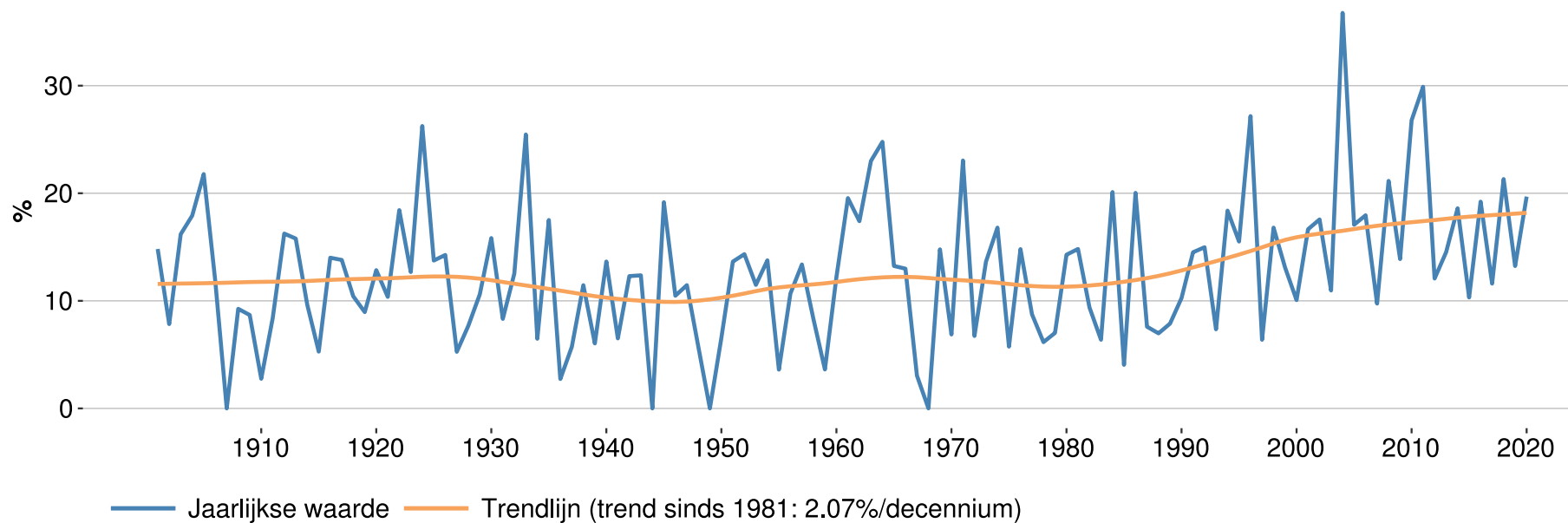

Vaker extreme piekregens
→ overstromingen (winter)
! Regionale verschillen

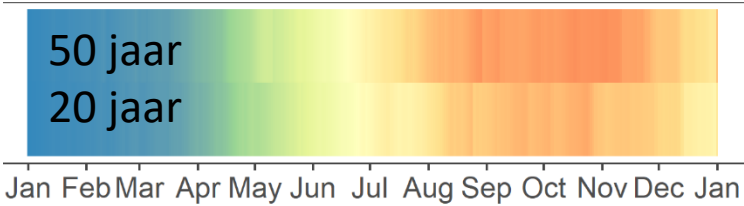
Meer kans op droge periodes
→ (te) lage debieten (zomer)

% dagen met hevige neerslag

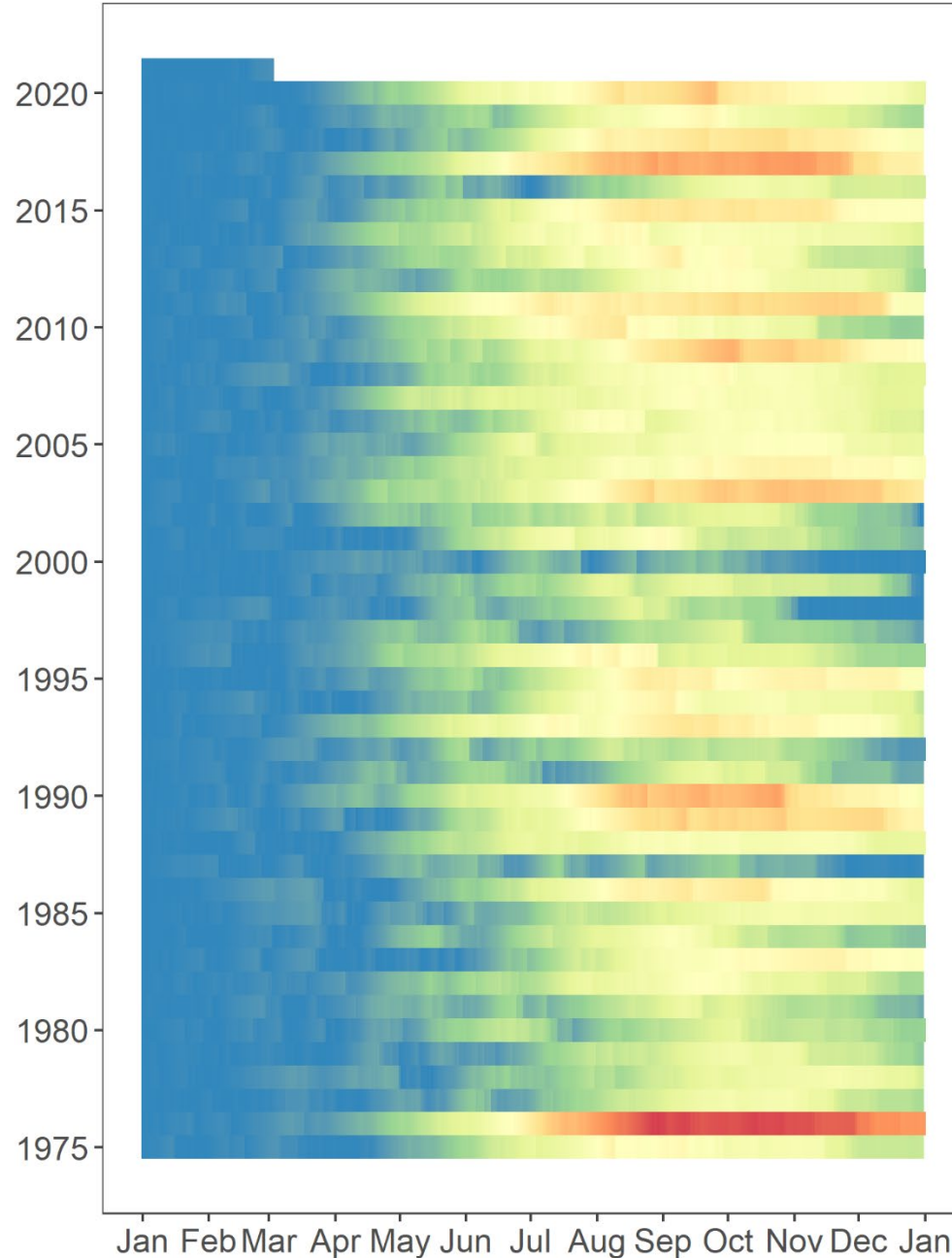
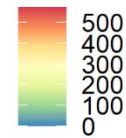
Kom droogte vaker en vaker voor?

terugkeerperiode

neerslag-tekort

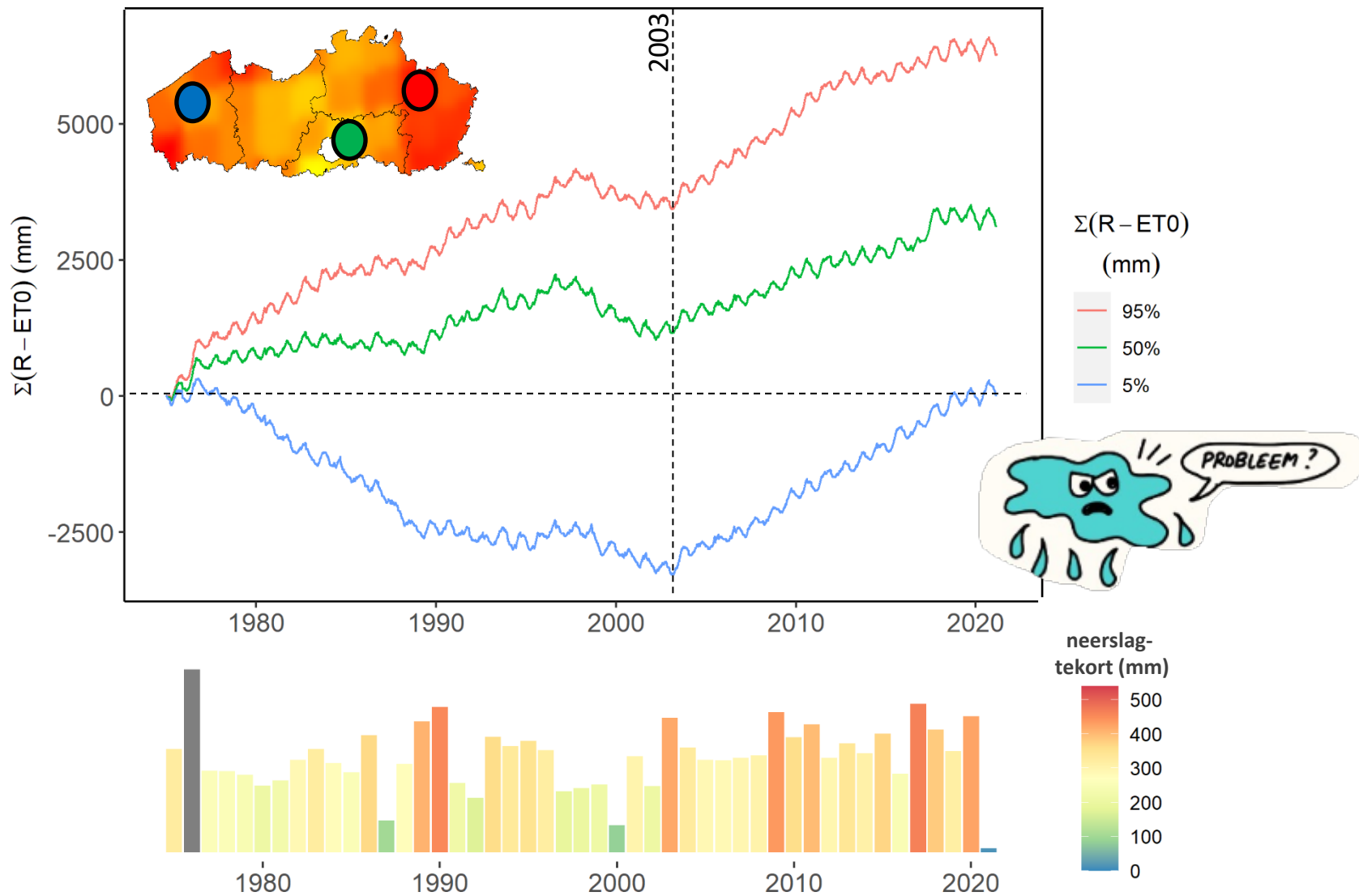
$\Sigma(R - ET_0)$
(mm)

De droogtes van 1976/2018 hadden een terugkeerperiode van 90 jaar, maar zullen tegen het einde van de eeuw om de 5 jaar voorkomen. Dat is een enorm snelle evolutie.

Cumulatief neerslagtekort

33%

RUIMTEBESLAG
IN VLAANDEREN
ANNO 2014

16%

EFFECTIEVE
VERHARDING
OVER DE TOTALE
OPPERVLAKTE
IN VLAANDEREN

HET RUIMTE-
BESLAG NEEMT
DAGELIJKS TOE
MET

6HA

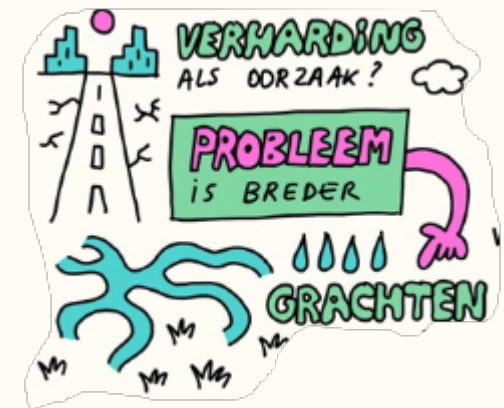
Klimaatverandering

+

Urbanisatie en verharding

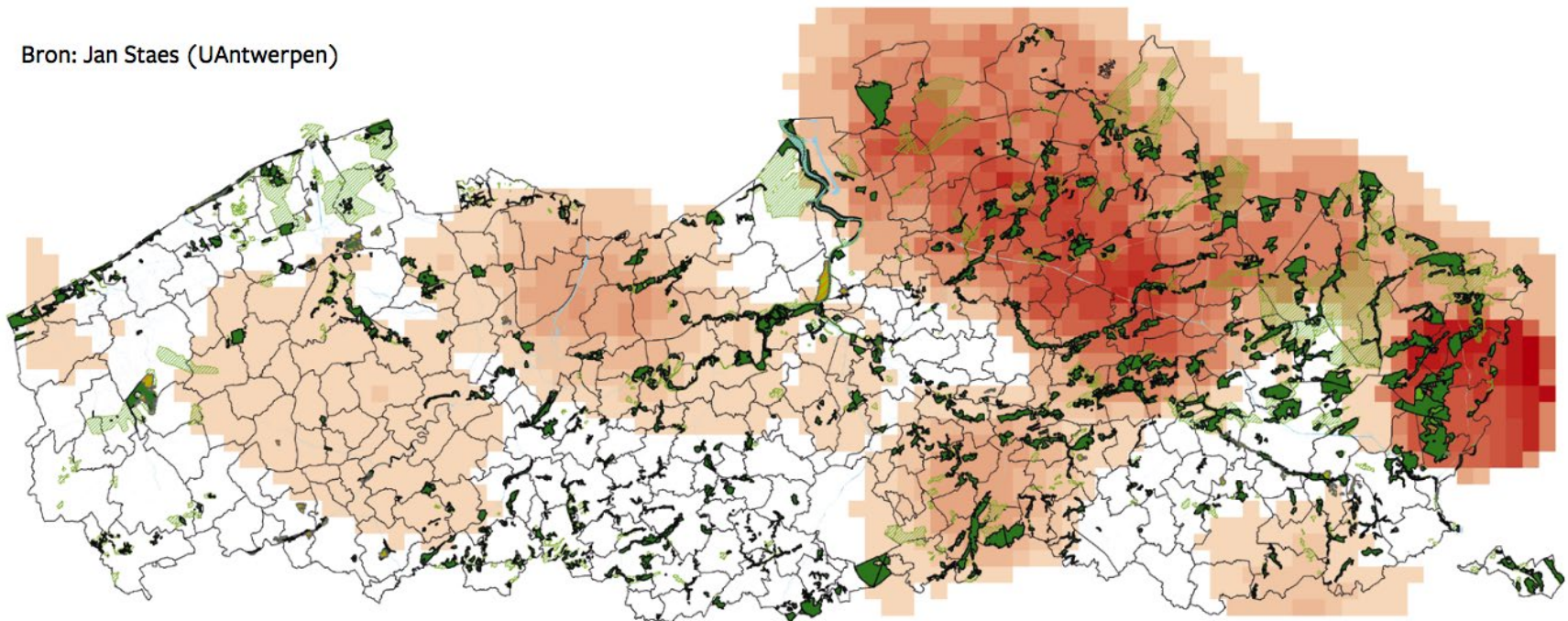
+

Hoge bevolkingsdichtheid

Winningsdruk freatisch grondwater

Bron: Jan Staes (UAntwerpen)

0 - 2.5 %	10 - 12.5 %	20 - 22.5 %	30 - 32.5 %
2.5 - 5 %	12.5 - 15 %	22.5 - 25 %	32.5 - 35 %
5 - 7.5 %	15 - 17.5 %	25 - 27.5 %	35 - 37.5 %
7.5 - 10 %	17.5 - 20 %	27.5 - 30 %	37.5 - 40 %

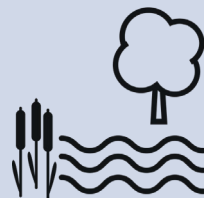

0 15 30 60 Kilometer

Aanbod \uparrow + Vraag \downarrow

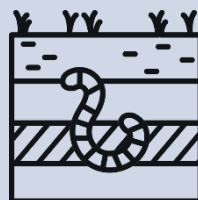
Wateraanbod vergroten

Water ruimte geven:
infiltreren, bufferen,
hergebruiken

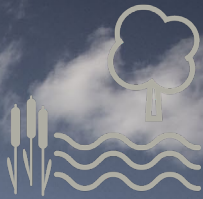

Minder en 'slim'
draineren

Duurzaam
bodembeheer

Water ruimte geven

PPPL Tuinen van stene, Oostende
©Tim Van de Velde

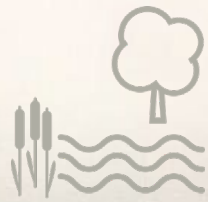
Proeftuinen ontharding Boer ruimt veld project

Aqualitatieve Mechelse groenteregio

Adaptatie & landschapsbeheer: niet enkel droogte

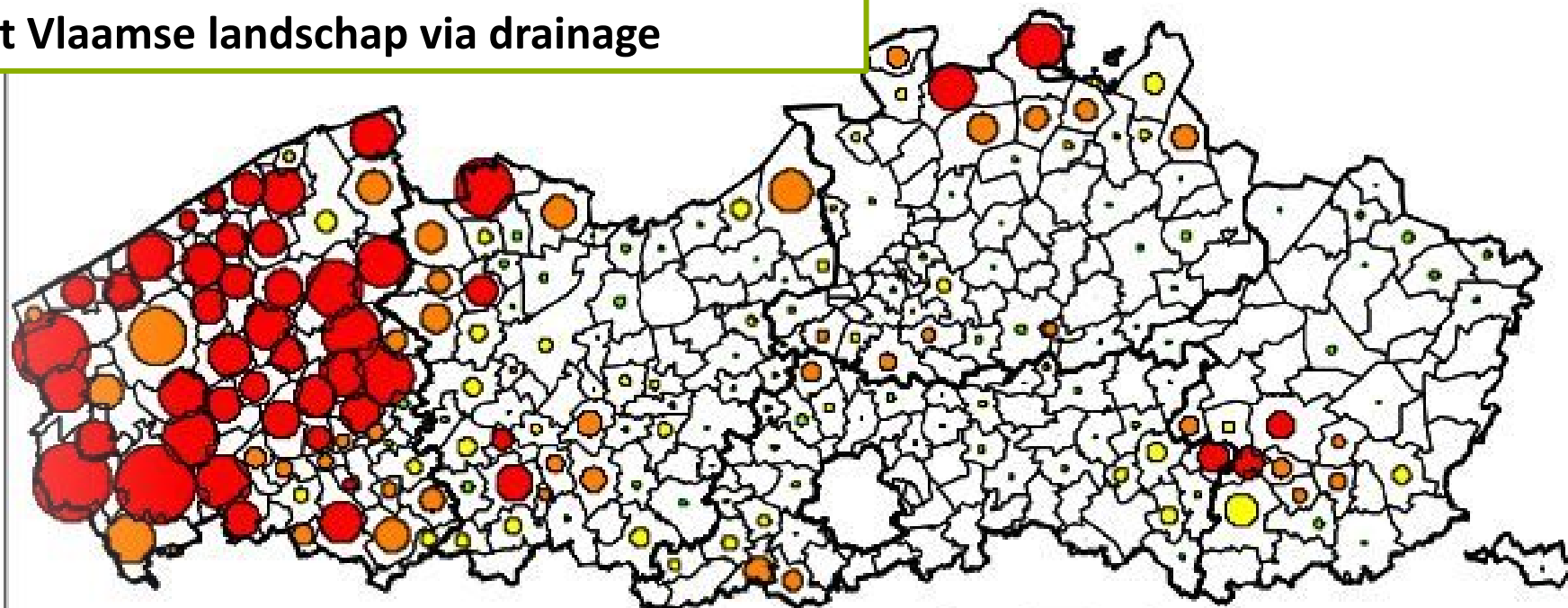

Minder draineren

ca. 30% van de grondwatervoeding weg uit het Vlaamse landschap via drainage

23

% gedraineerde oppervlakte

< 1

1 - 4

4 - 12

12 - 25

> 25

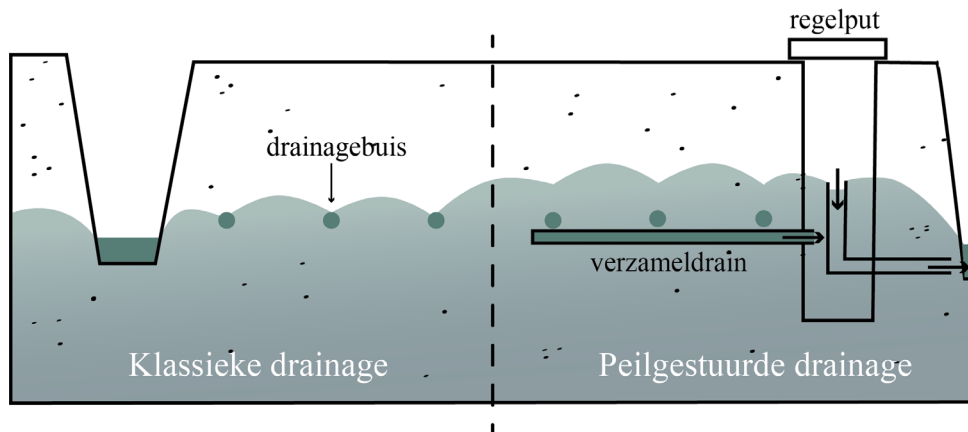
Absolute oppervlakte

Projecten

- Kleinschalige infiltratie-infrastructuur in het landschap
- Peilgestuurde drainage

Duurzaam bodembeheer

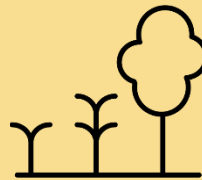
Watervraag reduceren

Klimaatrobuuste
gewassen

Efficiënt watergebruik

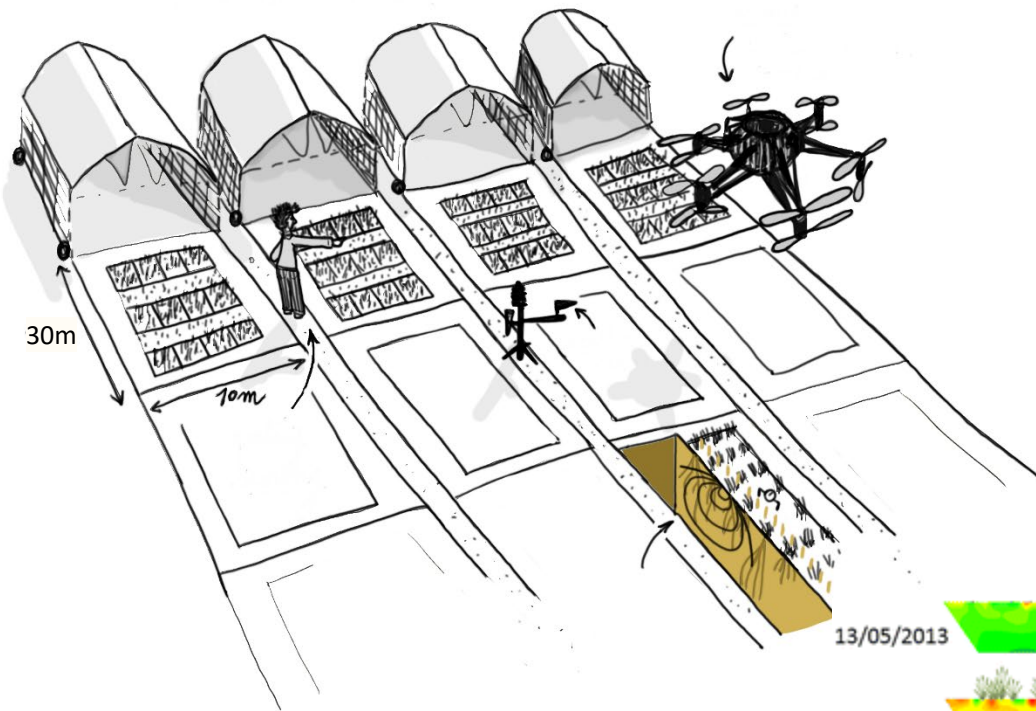

Alternatieve
landbouwsystemen

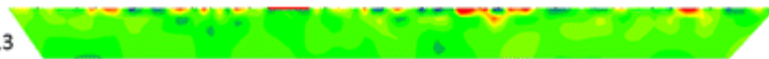

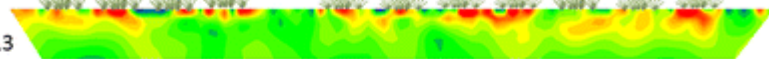
EMPHASIS -BELGIUM

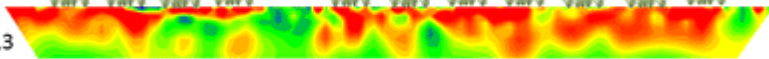
13/05/2013

20/06/2013

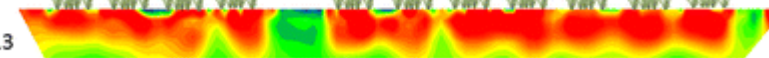

27/06/2013

Hobbit Robigus Debden JB Diego Fallow Santiago Avalon Kielder Hystar Paragon Spark Gladiator

09/07/2013

1m

More conductive No change in resistivity More resistive

Whalley et al. (2017)

Efficiënt watergebruik

739
BE 6 1368
8933

Sup
BE 6 1368
8933

Alternatieve landbouwsystemen

Landbouwers nemen initiatief

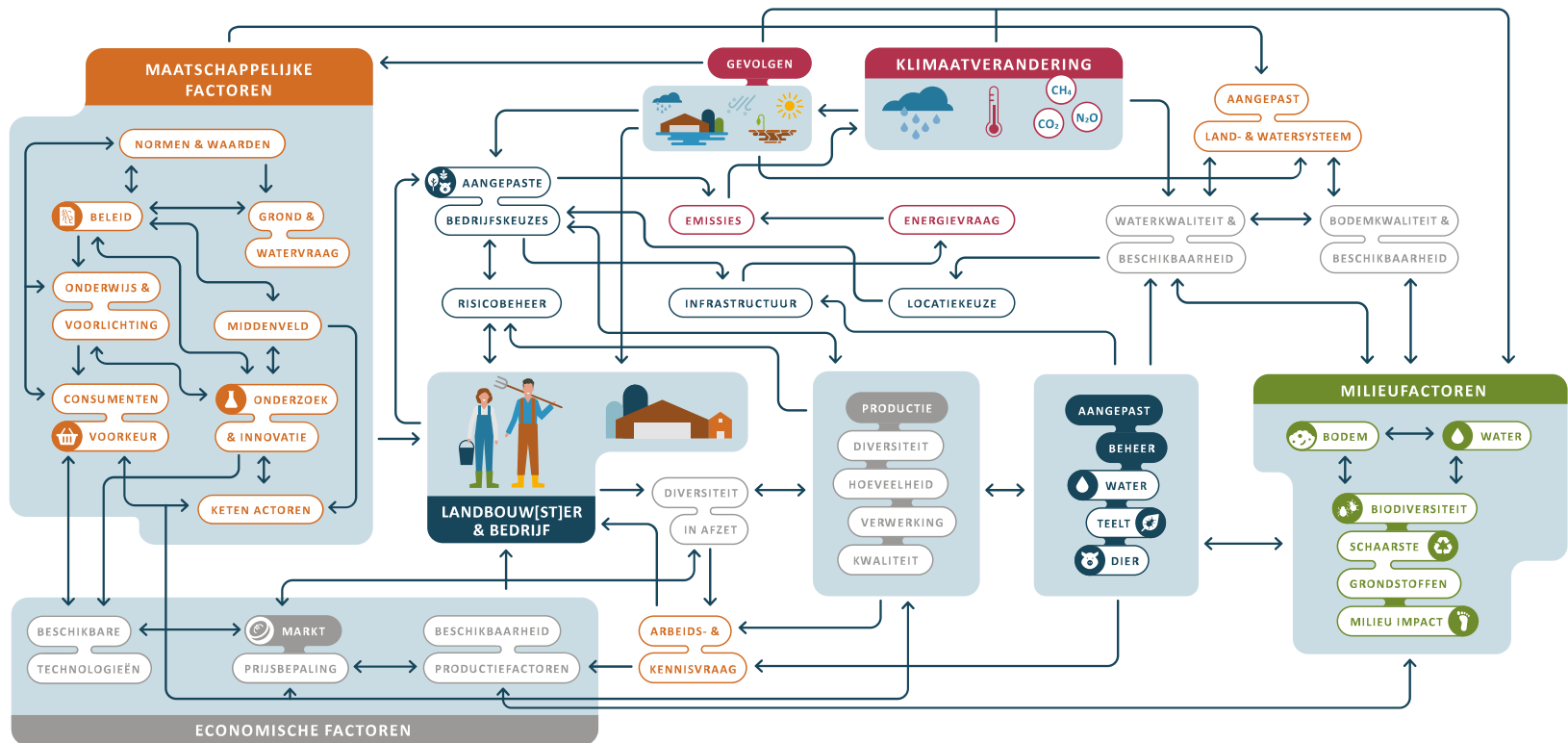
Versnipperd beleid en beheer aanpakken

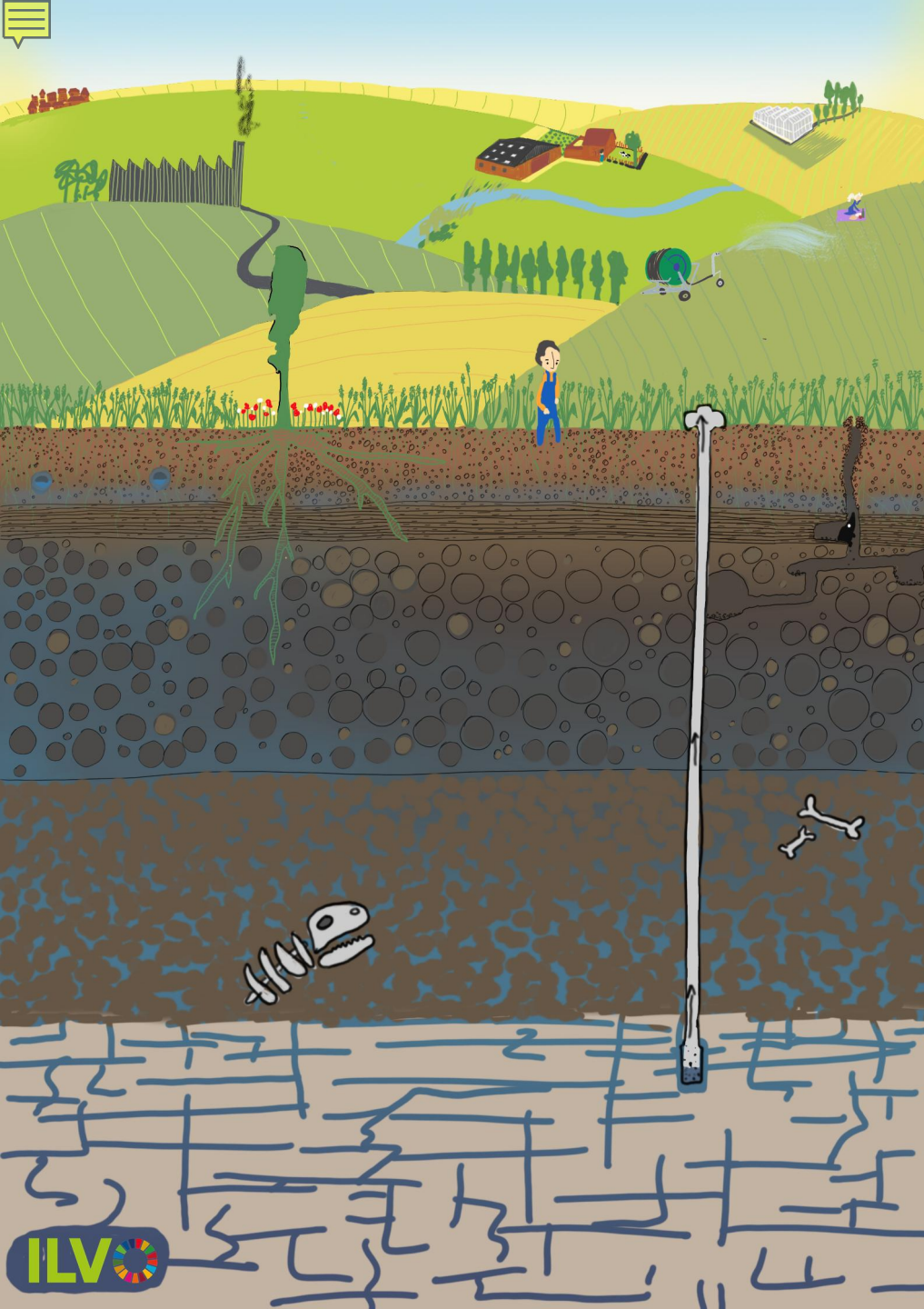
- Kluwen van regels & bevoegde instanties zit innovatie in de weg
- Innovaties zijn niet enkel technisch
→ burgerzin en bottom-up beheer van water

Systemendenken - water

GEVOLGEN VAN KLIMAATVERANDERING

EN KEUZES TOT AANGEPASTE BEDRIJFSVOERING

Conclusie

Inzetten op

het vergroten van het
wateraanbod

en

het reduceren van de
watervraag

van plant tot landschap.

Focus op

structurele oplossingen

en

aandacht voor
systemdenken

ILVO - Expertisecentrum voor Landbouw & Klimaat

Klimaatslimme
landbouw

Bodem

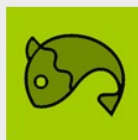
Dierlijke productie

Energie

Landschap

Mariene omgeving

Plantaardige
productie

Water
Sarah Garré

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek
Caritasstraat 39
9090 Melle – België
T + 32 (0)9 272 29 00
F +32 (0)9 272 29 01

elk@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be/expertise
centrumlandbouwenklimaat

Vlaanderen
is landbouw & visserij

ILVO